

24 דצמבר 2023

כיצד המלחמה משפיעה על תפיסות פוליטיות וערכיות בישראל?

המכון לחירות ואחריות באוניברסיטת רייכמן קיים שני סקרי דעת קהל גדולים במחצית השנייה של חודש נובמבר (השבוע השביעי והשמיני למלחמה). הסקרים, שנערכו על ידי חברות iPanel וגיאוקרטוגרפיה, שופכים אור על התפיסות הפוליטיות והערכיות של הציבור הישראלי בזמן המלחמה. באמצעות השוואה לשני סקרים דומים שנערכו טרם המלחמה, ביולי ובספטמבר, אנו יכולים לזהות האם התפיסות של הציבור השתנו בעקבות המלחמה או נותרו יציבות.

ממצאים עיקריים:

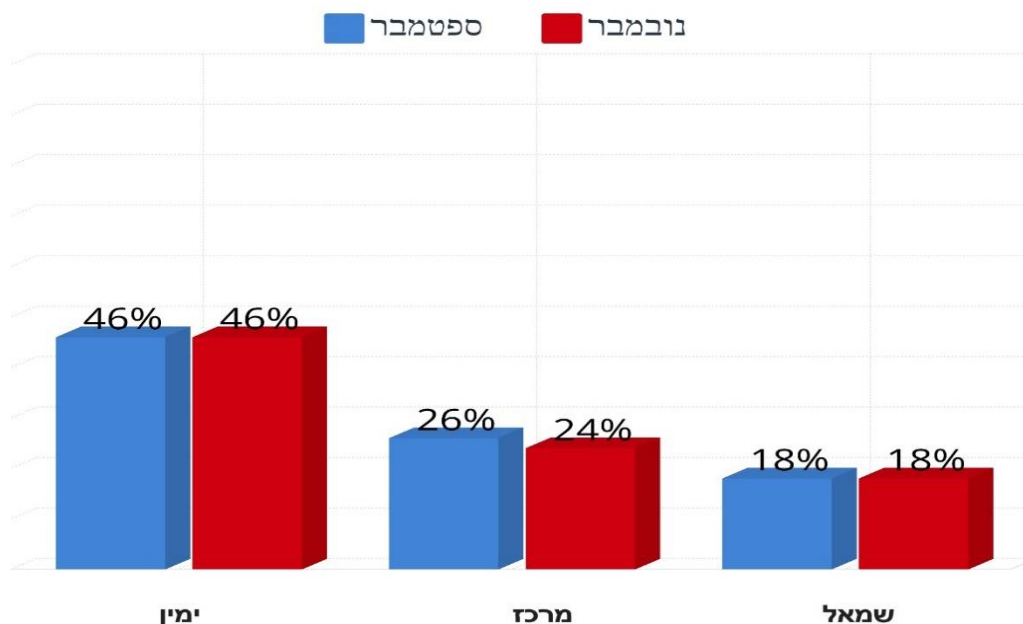
1. עמדות פוליטיות על ציר ימין-שמאל:

1.1 לא חל שינוי באופן שבו ישראלים משייכים את עצמם למחנות הפוליטיים השונים (ימין, מרכז, שמאל).

1.2 בספטמבר, טרם המלחמה, 46% מהישראלים זיהו עצמם כ"ימין"; 26% זיהו עצמם כ"מרכז"; ו-18% הגדירו עצמם כ"שמאל". בנובמבר, במהלך המלחמה, המצב דומה מאוד: ימין: 46%; מרכז: 24%; שמאל: 18% (כ-10% השיבו לא יודע/ת).

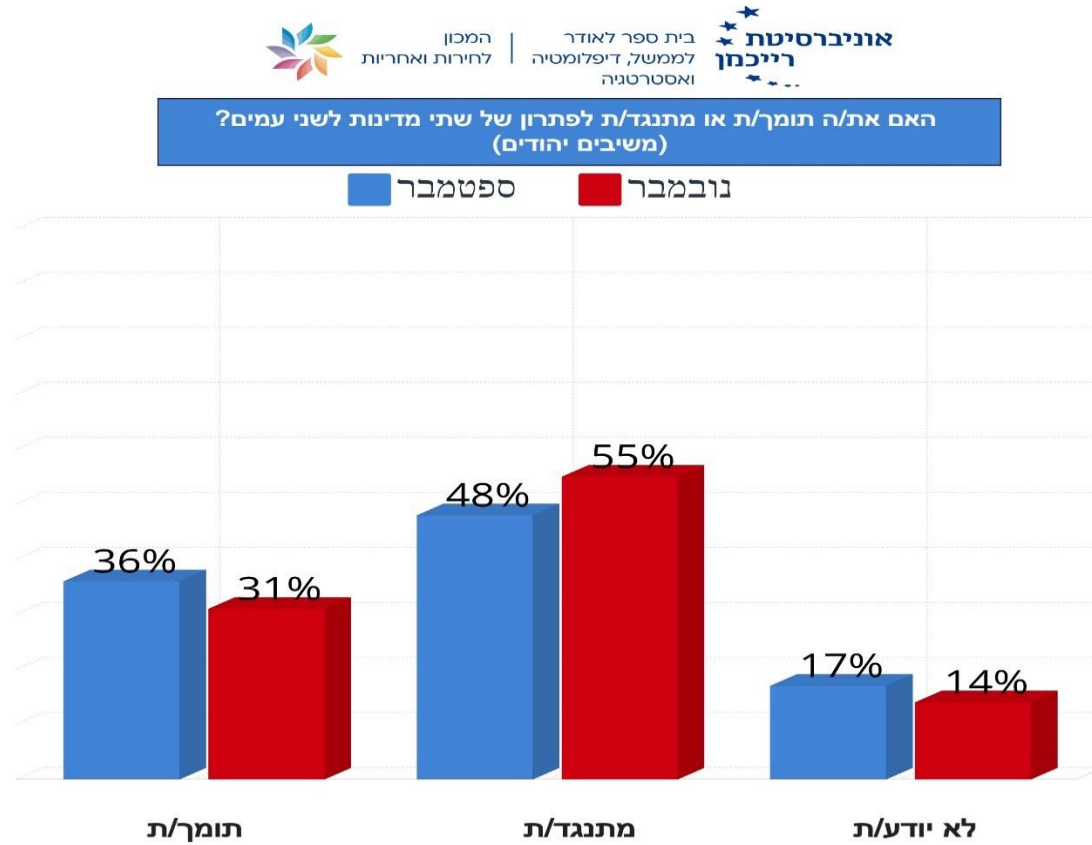
היכן היית ממוקם/ת את עצמך ברצף של "ימין-שמאל"?

הסקרים נערכו ע"י גיאוקרטוגרפיה ב-3-6 בספטמבר וב-19-22 בנובמבר בקרב מדגמים מייצגים של כ-1500 משיבים.

2. תמיכה ברעיון שתי המדינות:

- 2.1 המלחמה הורידה קלות את שיעור התמיכה ברעיון שתי המדינות בקרב הציבור היהודי.
2.2 התמיכה ברעיון שתי המדינות בקרב יהודים ירדה מ-36% בספטמבר (ערב המלחמה) ל-31% בנובמבר. שיעור המתנגדים לרעיון עלה מ-48% ל-55%.

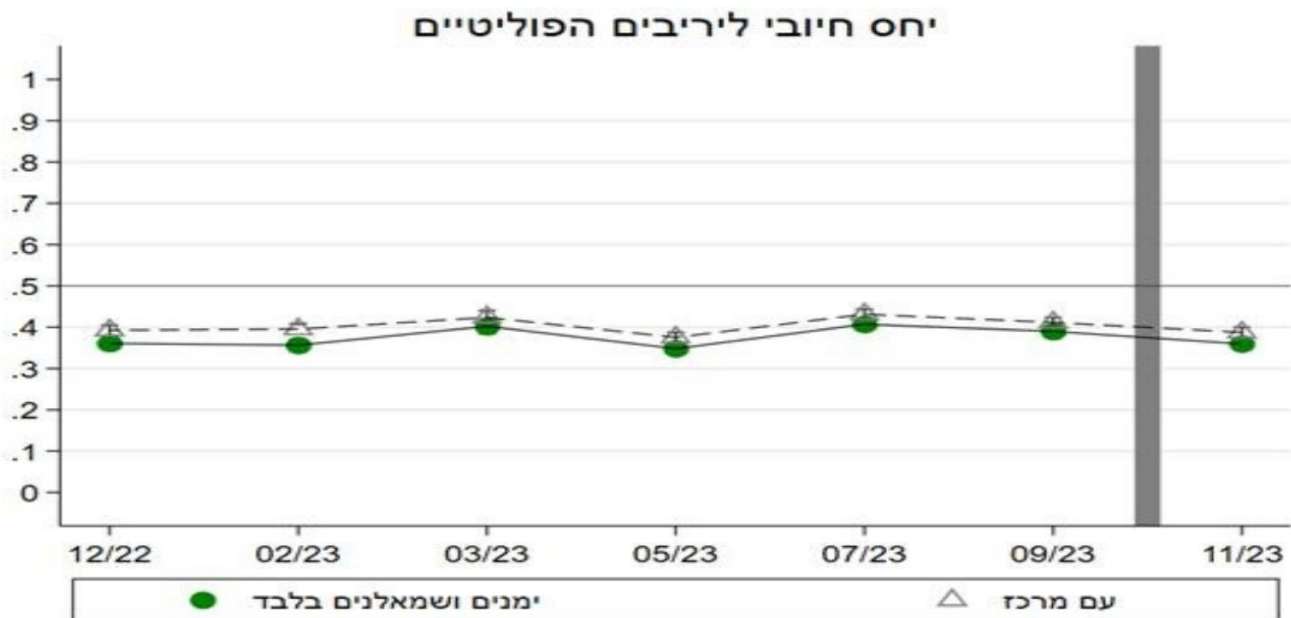

הסקרים נערכו ע"י גיאוקרטוגרפיה ב-3-6 בספטמבר וב-19-22 בנובמבר בקרב מדגמים מייצגים של כ-1500 משיבים.

3. קיטוב פוליטי (עוינות בין מצביעי ימין ומצביעי שמאל)

3.1 העוינות בין מצביעי ימין ומצביעי שמאל לא השתנתה במהלך המלחמה.

3.2 רמת העוינות בין ימין לשמאל כפי שנמדדה בנובמבר, בזמן המלחמה, דומה לרמת העוינות כפי שנמדדה בספטמבר, ערב המלחמה.

הסקרים נערכו על ידי iPanel וגיאווקרטוגרפיה
בקרוב מדגמים מייצגים של כ-1500 משיבים

4. תמיכה במנהיג בלתי-דמוקרטי:

4.1 המלחמה העלתה את שיעור הישראלים אשר מוכנים להצביע למנהיגים שמציעים פתרונות יעילים אך בלתי דמוקרטיים.

4.2 שיעורם עלה מ-26% ביולי (טרם המלחמה) ל-35% בנובמבר.

4.3 שיעור כה גבוה של נכונות לקבל מנהיג אנטי-דמוקרטי מהווה אינדיקציה שלילית לחוזק הדמוקרטיה הישראלית.

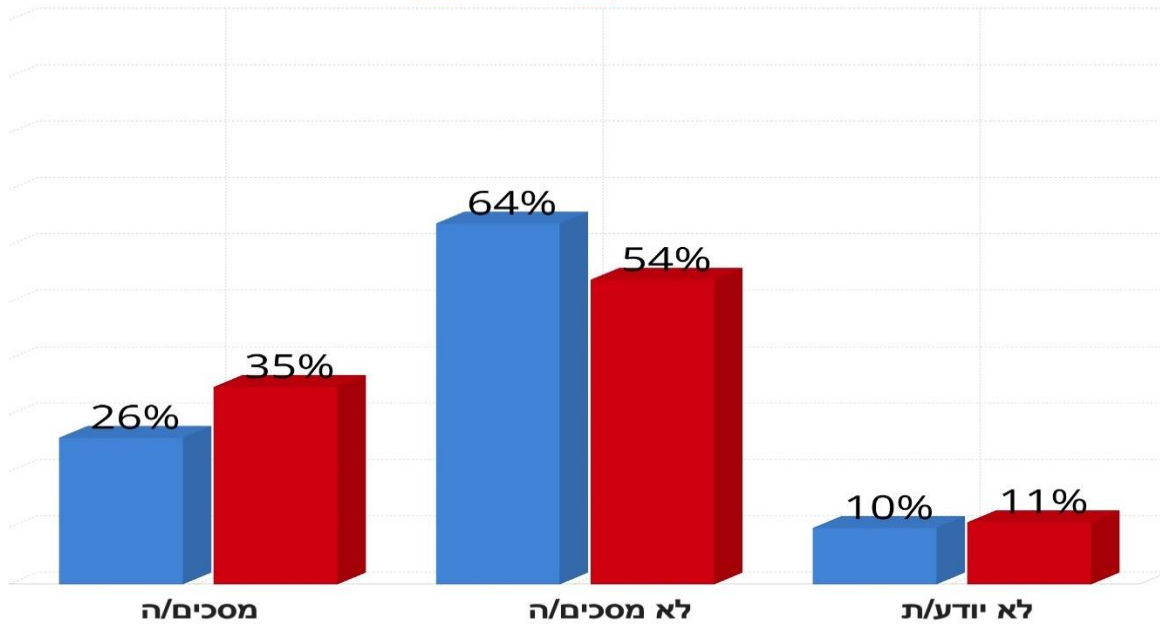
המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן

האם את/ה מסכים/ה: עדיף להצביע למנהיגים ולמפלגות שמציעים פתרונות יעילים ומהירים, גם אם הפתרונות האלה לא לגמרי מתאימים לעקרונות הדמוקרטיה

יולי נובמבר

הסקרים נערכו ע"י iPanel ב-24 ביולי וב-26 בנובמבר בקרב מדגמים מייצגים של כ-1500 משיבים

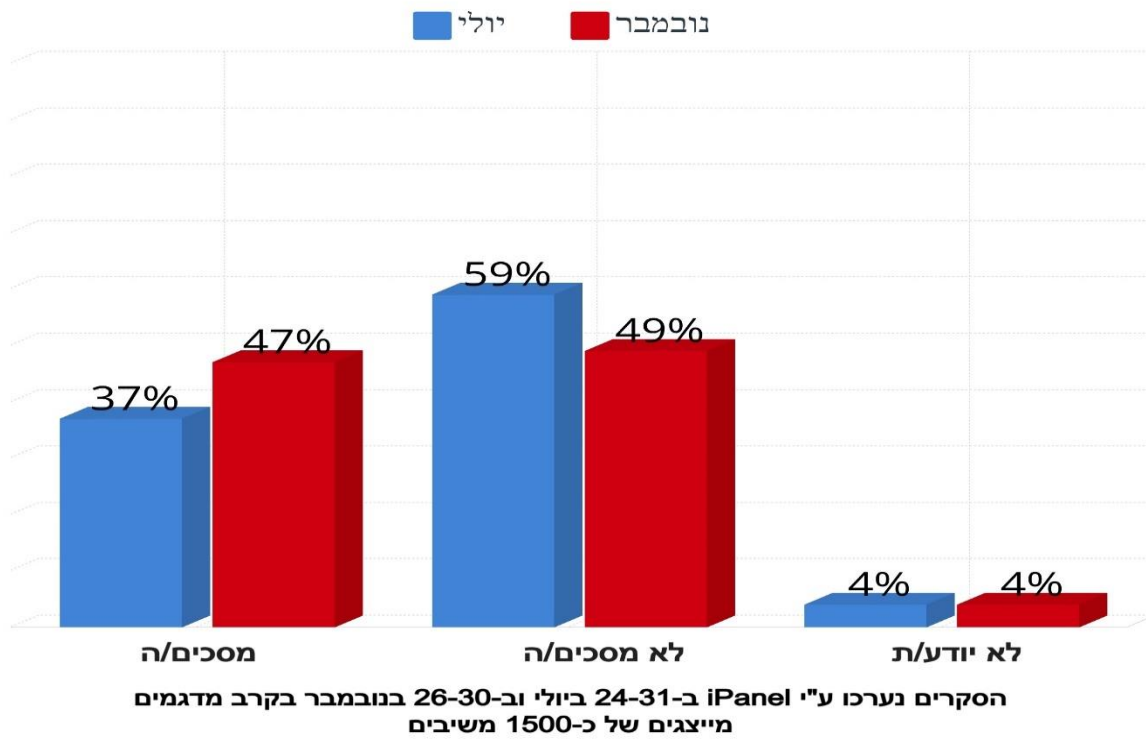
5. נכונות לקבל ביקורת מארגוני החברה האזרחית:

5.1 המלחמה שחקה את הסובלנות של הציבור היהודי לביקורת על המדינה מצד ארגוני החברה האזרחית.

5.2 בחודש יולי, טרם המלחמה, 37% מהאזרחים היהודים סברו כי יש למנוע פעילות ארגונים שמבקרים בחריפות את המדינה. בחודש נובמבר, שיעור הסבורים כך עלה ל-47%.

האם את/ה מסכים/ה: יש למנוע פעילות ציבורית של ארגון ישראלי אשר מותח ביקורת חריפה על המדינה (משיבים יהודים)

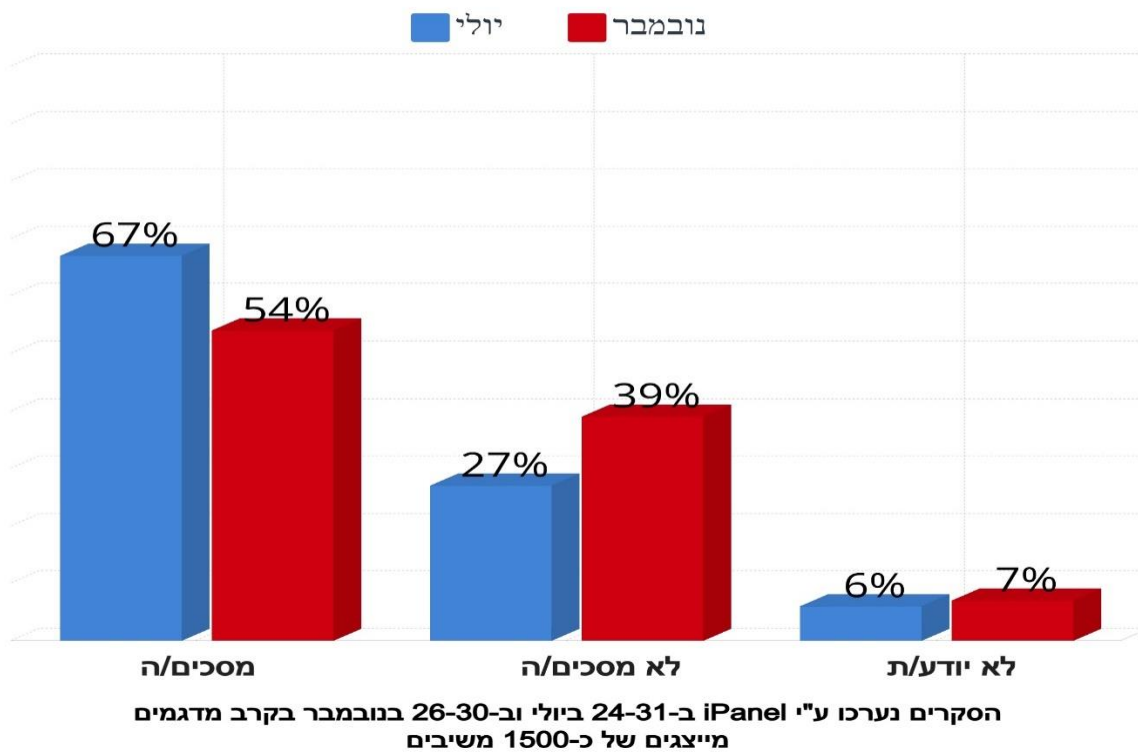

6. חופש הביטוי:

6.1 המלחמה הורידה את המחויבות של הציבור הישראלי לחופש הביטוי.
6.2 בחודש יולי, טרם המלחמה, 67% מהאזרחים סברו כי יש להבטיח חופש ביטוי גם לאנשים המתבטאים נגד המדינה. בנובמבר, שיעור הסבורים כך ירד ל-54%.

האם את/ה מסכים/ה: יש להבטיח חופש ביטוי גם לאנשים המתבטאים נגד המדינה

7. מדינת הלאום של העם היהודי:

7.1 המלחמה מחזקת תפיסות לאומניות בישראל.

7.2 בחודש יולי, טרם המלחמה, 45% מהאזרחים היהודים סברו כי יש לשלול את זכות ההצבעה בבחירות ממי שמסרב להצהיר שישראל היא מדינת הלאום של העם היהודי. בנובמבר, שיעור הסבורים כך עלה ל-61%.

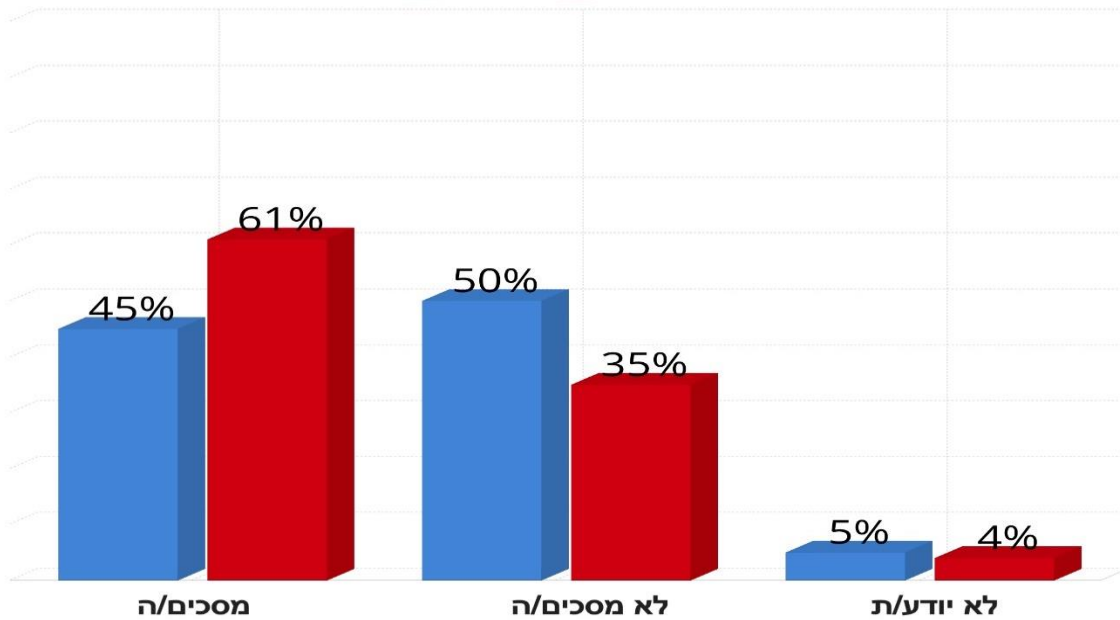
המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
לממשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן

האם אתה מסכים/ה: יש לקחת את זכות ההצבעה בבחירות ממי שלא מסכים להצהיר שישראל היא מדינת הלאום של העם היהודי (משיבים יהודים)

יולי נובמבר

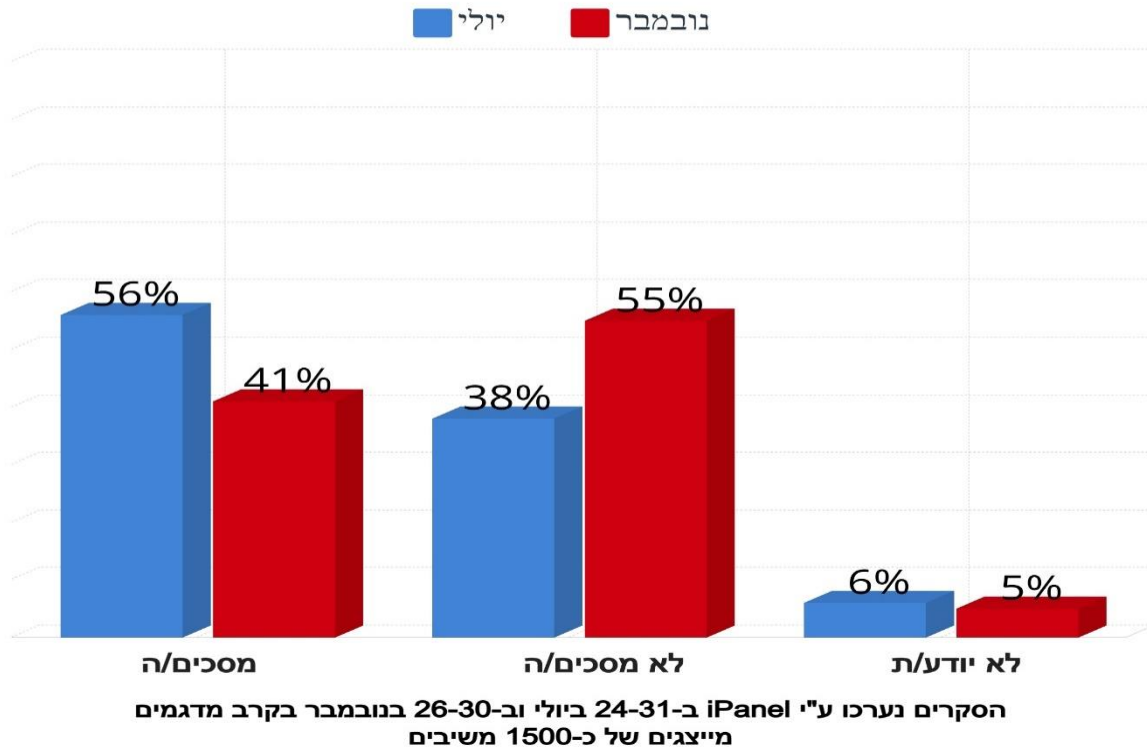
הסקרים נערכו ע"י iPanel ב-24 ביולי וב-26-30 בנובמבר בקרב מדגמים מייצגים של כ-1500 משיבים

8. שוויון זכויות לערבים:

- 8.1 המלחמה הורידה את התמיכה של הציבור היהודי בשוויון זכויות לאזרחים ערבים.
- 8.2 בחודש יולי, טרם המלחמה, 56% מהיהודים סברו כי על הממשלה להגביר את המאמצים להעניק שוויון זכויות לערבים. בנובמבר, שיעור הסבורים כך ירד ל-41%.

האם את/ה מסכים/ה: על הממשלה להגביר את המאמצים להעניק שוויון זכויות לאזרחים ערבים (משיבים יהודים)

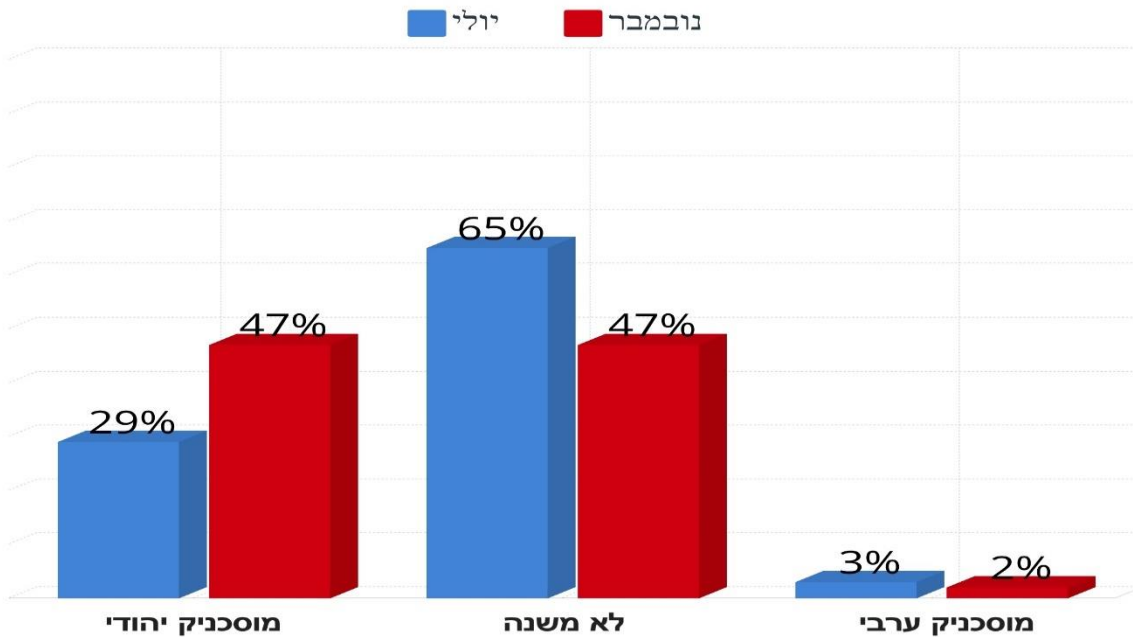

9. יחסי יהודים-ערבים בישראל:

- 9.1 המלחמה מפחיתה את רצון הציבור היהודי לבוא במגע עם האזרחים הערבים.
9.2 בחודש נובמבר בהשוואה ליולי (טרם המלחמה), שיעור גבוה יותר של יהודים מראה העדפה לקבלת שירות מבעלי מקצוע יהודים.
9.3 לדוגמה: שאלנו את המשיבים אם יעדיפו לתקן את רכבם אצל מוסכניק יהודי, מוסכניק ערבי, או שזה לא משנה. ביולי, טרם המלחמה, שיעור המשיבים היהודים המעדיפים מוסכניק יהודי עמד על 29%. בנובמבר, שיעורם עלה ל-47%.
9.4 מתקבלים נתונים דומים – עלייה בשיעור המעדיפים בעל מקצוע יהודי – גם כאשר השאלות נוגעות לבחירת רופא או שיפוצניק.

לתיקון הרכב, האם תעדיף/י לפנות למוסכניק יהודי, מוסכניק ערבי, או שזה לא משנה? (משיבים יהודים)

הסקרים נערכו ע"י iPanel ב-24-31 ביולי וב-26-30 בנובמבר בקרב מדגמים מייצגים של כ-1500 משיבים, תשובות לא יודעת/ת אינן מוצגות.

הניתוח שלעיל מבוסס על הסקרים הבאים:

- סקר של חברת גיאוקרטוגרפיה, 3-6/9/2023, בקרב מדגם מייצג של 1562 משיבים.
סקר של חברת גיאוקרטוגרפיה, 19-22/11/2023, בקרב מדגם מייצג של 1526 משיבים.
סקר של חברת iPanel, 24-31/7/2023, בקרב מדגם מייצג של 1611 משיבים.
סקר של חברת iPanel, 26-30/11/2023, בקרב מדגם מייצג של 1511 משיבים.